

Rigsdagstidende.

1855. Forhandlingerne paa Landstinget. Nr. 66.

Sjette Session.

59de Møde.

Mandagen den 19de Marts.

(Fort.)

Schmann (fortsat): Men Spørgsmaalet er, om Staten bør opgive et af de Midler, hvorefter den nu er i Besiddelse, til at fyldestgjøre en høiere Dannelses Krav, og om den i saa Fald bør nedlægge netop den Skole, som fremfor de fleste andre er veludrustet med alle materielle Midler for en kraftig Virksomhed, som ligger i den Provinds, der i saa Henseende maaffee har allerstørst Krav paa Statens Omhu, og som endelig ligger paa en Grændse, som jeg for mit Vedkommende endnu fremdeles maa betragte som truet; thi vel har den høitærede Cultusminister ved Sagens første Behandling, i Henshold til et æret Medlems Uttringer, bedet mig at erindre, hvilke Forandringer der siden den Tid ere indtraadte; men jeg kan ikke affee fra, at den vigtigste af disse Forandringer, Lønnen for Tusinder af Mennekeliv og mange Millioner af Penge, er en Forsatning, der ved et høist kunstigt og besynderligt Valgsystem sikker det tydske Element i Slesvig en afgjort Overvægt, og hvis eneste Dyd i mine Dine er den, at det i de væsentligste Punkter er saa urimeligt, at det maa synke sammen under Vægten af sin egen Ufornuft. Det er en af de Ting, der ere komne imellem, og som gjør mig det umuligt at være tryk med Hensyn til et Anliggende, hvori vi alle, skjøndt mange Andre mere end jeg, altfor lange have været trygge, og hvori det synes mig, at vi ere paa Veie til altfor hurtigt at flaae os til No. Om jeg derfor end kunde være med til at mod-

ficere den lærde Undervisningsplan i det Hele, eller til, naar en speciel lærd Sagkole kan undværes, da at bruge Alt, hvad der er til dens Raadighed, i en anden Retning, hvori den lærde Skole ikke fyldestgjør Tidens Krav, saa vil jeg dog ikke være med til at opgive et af de Midler til en høiere Dannelses Fremme, hvorefter Staten er i Besiddelse — allermindst, saalænge jeg paa ingen Maade kan ansee det for en afgjort Visshed, hvad den høitærede Cultusminister vittrede, — som det forekom mig, mere som et Duffe, end som et sikkert Haab, at det høiere Skolevæsen dermed, i alt Fald for et længere Tidsrum, vilde have Fred. Det forekommer mig, at dette kun vilde kunne siges, dersom der forelaa en Lov, som ved Siden af at nedlægge denne Skole, sikrede de andres Bestaaen, saaledes at deri ikkun med Kronens Samtykke kunde skee Forandring. Jeg skal nemlig bringe i Erindring, at Paastanden om langt videre gaende Foranstaltninger ingenlunde er opgiven, at det endogsaa kun er af formelle Grunde, at man ikke allerede denne Gang søgte at opnaae større Resultater, og jeg for mit Vedkommende holder mig overbevist om, at, naar denne Retning nu faaer Kolding Skole til Sonoffer, det da ikke vil tilfredsstille den, men kun forsøge dens Appetit. Jeg frygter derfor — for at bruge et Udtryk af den høitærede Cultusminister, — for, at hans Haab om, at Sagen dermed indtil videre maatte faae No, vil vise sig at være et forfængeligt Haab, og jeg troer, at det er betænkeligt i denne Retning at gjøre Concessioner. Overhovedet mener jeg, at vi, som have taget Deel i at skaffe den demokratiske Sag Fremgang og indtil en vis Grad Seir her i Landet, have ikke blot selv den største Interesse i, men ogsaa den største Forpligtelse